

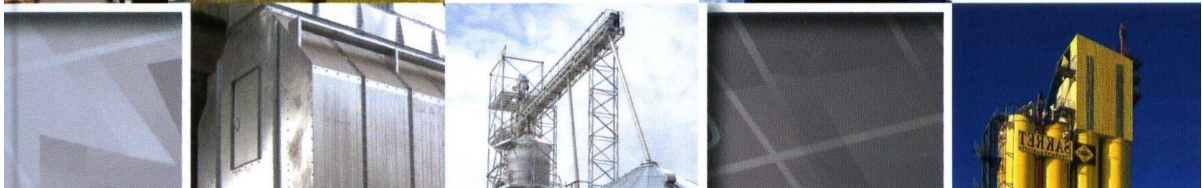
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Петряєва З. Ф.

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Навчальний посібник
для іноземних студентів

УДК 33.021:005.5(075)

ББК 65.053я7

П 31

Рецензенти: докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку, аналізу та аудиту Одеського національного політехнічного університету, директор інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій *Філіппова С. В.*; докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" *Манойленко О. В.*; докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця *Пилипенко А. А.*

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Протокол № 4 від 17.11.2014 р.

Петряєва З. Ф.

П 31 Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник для іноземних студентів / З. Ф. Петряєва. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 372 с. (Укр. мов.)

ISBN 978-966-676-586-7

Розкрито найважливіші проблеми організації сучасного аналізу господарської діяльності, ґрунтовно висвітлено методику визначення господарських резервів. Посібник базується на чинних в Україні законодавчих і нормативних актах, методичних та інструктивних документах з питань бухгалтерського обліку та аналітичної роботи.

Рекомендовано для студентів вищих економічних навчальних закладів.

УДК 33.021:005.5(075)

ББК 65.053я7

ISBN 978-966-676-586-7

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2015

© Петряєва З. Ф., 2015

Зміст

Вступ.....	7
Розділ 1. Теоретичні основи аналізу господарської діяльності та фінансово-економічного стану.....	9
1. Предмет, об'єкт і завдання аналізу господарської діяльності.....	9
1.1. Аналіз як спосіб розвитку економічного мислення.....	9
1.2. Предмет аналізу господарської діяльності, його об'єкт і завдання.....	15
Контрольні запитання.....	19
Тести.....	20
2. Метод і методичні прийоми аналізу господарської діяльності.....	21
2.1. Метод аналізу господарської діяльності, його особливості.....	21
2.2. Класифікація прийомів і способів аналізу господарської діяльності.....	27
2.2.1. Неформальні методи і прийоми аналізу.....	29
2.2.2. Класичні методи аналізу господарської діяльності.....	32
2.2.3. Традиційні методи економічної статистики.....	39
2.2.4. Методи теорії прийняття рішень.....	41
2.2.5. Математико-статистичні методи вивчення зв'язків.....	43
2.2.6. Способи вимірювання впливу чинників на основі детермінованих моделей.....	46
2.2.7. Використання економіко-математичних методів в аналізі господарської діяльності.....	57
Контрольні запитання.....	64
Тести.....	64
Практичні завдання.....	66
3. Види аналізу і його інформаційне забезпечення.....	68
3.1. Види аналізу.....	68
3.2. Інформаційне забезпечення аналізу господарської діяльності.....	73
3.2.1. Система економічної інформації.....	73
3.2.2. Система показників аналізу господарської діяльності.....	77
3.2.3. Підготовка аналітичних даних.....	80
3.3. Організація аналізу господарської діяльності.....	82
Контрольні запитання.....	90
Тести.....	91

4. Аналіз фінансового стану підприємства	92
4.1. Завдання аналізу фінансового стану підприємства, його інформаційна база	92
4.2. Експрес-аналіз фінансового стану підприємства	94
4.3. Аналіз активів і пасивів підприємства	97
4.4. Аналіз фінансової стійкості підприємства	110
4.5. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства	117
4.6. Аналіз ефективності формування та використання оборотного капіталу	122
4.7. Ефект фінансового важеля	131
4.8. Аналіз грошових потоків	132
4.9. Висновки за результатами аналізу фінансового стану	139
Контрольні запитання	141
Тести	141
Практичні завдання	144
5. Аналіз прибутку і рентабельності	146
5.1. Завдання аналізу прибутку і рентабельності	146
5.2. Аналіз рівня і динаміки показників фінансових результатів діяльності підприємства	147
5.3. Аналіз валового прибутку	152
5.4. Методика факторного аналізу чистого прибутку	158
5.5. Аналіз розподілу чистого прибутку підприємства	165
5.6. Аналіз показників рентабельності	166
Контрольні запитання	179
Тести	180
Практичні завдання	181
Розділ 2. Техніко-економічний аналіз	183
6. Аналіз виробництва та реалізації продукції	183
6.1. Завдання аналізу випуску продукції. Показники, які характеризують обсяг виробничої програми	183
6.2. Аналіз обсягу, асортименту і структури продукції	185
6.3. Аналіз якості виготовленої продукції	189
6.4. Аналіз ритмічності виробництва	194
6.5. Аналіз реалізації продукції	202
6.6. Аналіз резервів збільшення обсягів виробництва і реалізації продукції	208

6.7. Особливості проведення маркетингового аналізу	209
6.8. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	210
Контрольні запитання	214
Тести	215
Практичні завдання	217
7. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці	219
7.1. Завдання аналізу ефективності використання трудових ресурсів, його інформаційна база	219
7.2. Оцінювання забезпеченості підприємства трудовими ресурсами	220
7.3. Аналіз використання робочого часу	221
7.4. Факторний аналіз продуктивності праці	225
7.5. Аналіз трудомісткості виробничої програми	230
7.6. Аналіз використання фонду заробітної плати	233
Контрольні запитання	241
Тести	241
Практичні завдання	243
8. Аналіз довгострокових активів підприємства	244
8.1. Значення, завдання, інформаційне забезпечення аналізу довгострокових активів підприємства	244
8.2. Аналіз складу, структури та динаміки основних засобів	246
8.3. Аналіз ефективності використання основних засобів	257
8.4. Екстенсивне й інтенсивне використання устаткування	263
8.5. Аналіз використання виробничих потужностей	267
8.6. Аналіз організаційно-технічного рівня виробництва	269
Контрольні запитання	271
Тести	272
Практичні завдання	274
9. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання	276
9.1. Значення, завдання, інформаційне забезпечення аналізу використання матеріальних ресурсів	276
9.2. Аналіз матеріально-технічного забезпечення підприємства	277
9.3. Аналіз використання матеріальних ресурсів у виробництві	285
9.4. Факторний аналіз матеріаломісткості продукції	288
9.5. Аналіз відходів виробництва	298

9.6. Аналіз нормативної бази з витрат матеріалів	301
Контрольні запитання	303
Тести	303
Практичні завдання	306
10. Аналіз витрат на виробництво продукції	307
10.1. Завдання та джерела інформації аналізу витрат на виробництво продукції	307
10.2. Аналіз витрат на одну гривню товарної продукції	309
10.3. Аналіз витрат за елементами та калькуляційними статтями	313
10.4. Аналіз прямих витрат	314
10.4.1. Аналіз матеріальних витрат	314
10.4.2. Аналіз витрат на оплату праці	320
10.5. Аналіз непрямих витрат	322
10.6. Аналіз інших витрат	328
10.7. Аналіз калькуляції важливіших видів продукції	329
10.8. Узагальнення резервів зниження собівартості продукції	332
10.9. Оперативний аналіз собівартості продукції	333
Контрольні запитання	335
Тести	335
Практичні завдання	337
Тематика курсових робіт з навчальної дисципліни "Аналіз господарської діяльності"	339
Використана література	341
Додатки	343